

2. ura: Ivan Tavčar: Listi iz Visoške kronike – branje

Visoška kronika je dolgo besedilo, in sicer **zgodovinski roman**. V nadaljevanju lahko prebereš kratko obnovo. Pisatelj je sicer želel napisati trilogijo (besedilo v treh delih), vendar ga je prehitela smrt, tako da je napisal samo prvi del.

Obnova:

Visoško kroniko določajo tri zgodovinske teme: preganjanje čarovnic, preganjanje protestantov in 30-letna vojna. Večina oseb je resničnih, pisatelj si je izmislil samo imena Polikarp, Izidor, Agata Schwarzkobler.

Zgodba je postavljena na konec 17. stoletja. Pripoveduje jo upokojeni vojak Izidor Khallan. Popisuje zgodbo svojega očeta, ki je posest Visoko kupil z denarjem, ki si ga je prisvojil v 30-letni vojni. Oče je bil zelo trd in brezsrčen, sinu je npr. zaradi prekrška celo odsekal prst na roki. Hkrati je tudi zelo nesrečen, grizel ga zločin, saj je umoril svojega vojnega tovariša, Jošta Schwarzkoblerja, s katerim bi si moral razdeliti vojni plen. Pred smrtjo je moral Izidor očetu obljubiti, da bo namesto njega popravil krivico in se poročil z Joštovo vnukinjo Agato oziroma ji izročil polovico denarja. Izidor je zato razdrl svojo zaroko s sorodnico Margareto in šel na Nemško po Agato. Vanjo sta se zaljubila še njegov brat Jurij, ki ji je svojo ljubezen tudi javno izkazal na sodišču, in bratranec Marks Wulffing. Slednji jo je, potem ko ga je na plesišču zavrnila in oklofotala, obtožil čarovništva. Izidor je po sodbi spoznal svojo neodločnost ter Juriju in Agati prepustil posest, sam pa je šel na vojsko. Čez 12 let se je ranjen vrnil in se poročil z Margareto, ki ga je ves čas čakala.

V epilogu prek Izidorjevega sina Georgius Postumus izvemo, da je Izidor že tri leta po poroki umrl, bolezen pa je vzela tudi Jurija, tako da sta na Visokem ostali Margareta in Agata.

Oglej si kratki animirani film Visoške kronike na povezavi:

https://www.youtube.com/watch?v=Zz4_voeV_ac

Ali verjameš v čaravnice? Ali so včasih verjeli vanje? Zakaj pa?
Ker si niso znali razložiti določenih pojavov.

Te zanima še kaj o čarovnicah? Morda veš, da:

- so v človeški zgodovini na grmadi sežgali več kot 100.000 žensk?
- so tudi na Slovenskem potekali čarovniški procesi?
- so te procese izvajali približno 250 let?
- so poleg praznoverja in strahu pred hudičem na množičnost obtožb čarovništva vplivali vsi nenavadni pojavi v naravi – poplave, slabe letine, kobilice, ki so uničile pridelke, in seveda tudi kuga?
- so ljudje čutili zadoščenje, ko je bil »krivec« kaznovan za njihovo nesrečo?
- so bili procesi zelo surovi in krvavi?
- so se obtožb čarovništva posluževali tudi zaradi maščevanja – če moški zavrnitve lepotice ni mogel sprejeti, jo je razglasil za čaravnico?

(Če te zanima še kaj več o čarovnicah, si oglej knjigo *Čaravnice*, ki sta jo napisala Marjeta Tratnik Volasko in Matevž Košir.)

K obtožbam o čarovništvu je sodilo tudi sojenje, mučenje in priznanje. Danes boš prebral odlomek iz daljšega besedila z naslovom *Visoška kronika*, v katerem glavno junakinjo Agato postavijo pred sodišče in ji sodijo zaradi obtožb, da je čaravnica.

V berilu poišči besedilo ***Listi iz Visoške kronike Ivana Tavčarja (str. 190–198)***. Najprej **preberi neznane besede**, ki so navedene ob robovih besedila, nato **celotno besedilo**.